

Vilka var Jesu apostlar?

»Vanliga människor, med brister, med svagheter. Ändå kallar Jesus dem till att vara förvaltare av Guds nåd«, påminner den helige Josemaría. De är de tolv privilegierade vittnena till Jesu uppståndelse, utsända för att göra »alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn«.

2023-01-12

Sammanfattning

1. Vad är en apostel?
2. Vilka var Jesu apostlar?
3. Möt de Tolv
4. Finns det fortfarande apostlar i dag?

.....

1. Vad är en apostel?

En apostel är ett vittne som har valts ut och skickats på uppdrag av Kristus själv. Redan i början av sin offentliga verksamhet valde Jesus ut män bland dem som följde honom och på vilka han skulle bygga kyrkan. Han gjorde dessa män delaktiga i sitt evangeliseringsuppdrag.

Evangelisten säger: »Jesus gick upp på berget och kallade till sig några som han hade utvalt, och de kom till honom. Han utsåg tolv som skulle

följa honom och som han skulle skicka ut att predika« (Mark 3:13-14).

Det är mycket avslöjande att själva ordet, på grekiska *apostoloi*, betyder utsänd. Det hänvisar till Jesu Kristi kallelse till apostlarna att fortsätta hans eget uppdrag: att förkunna Guds rike i hela världen. »Som Fadern har sänt mig sänder jag er« (Joh 20:21). Denna sändning från Kristus har en universell karaktär och är vägledande för den apostoliska uppgiftens storhet. »Gå därför ut och gör alla folk till lärjungar: döp dem i Faderns och Sonens och den heliga Andens namn och lär dem att hålla alla de bud jag har gett er. Och jag är med er alla dagar till tidens slut« (Matt 28:19-20).

Be med den helige Josemaría

De första apostlarna – som jag hyser stor vördnad och tillgivenhet för – var, mänskligt sett, inte särskilt

framstående. Med undantag för Matteus, som säkert tjänade tillräckligt för att leva gott, men som lämnade allt när Jesus bad honom om det, var de fiskare. De hade vad som behövdes för dagen och slet nattetid för att förtjäna sitt levebröd.

Men social ställning är av underordnad betydelse. De var obildade och inte heller särskilt intelligenta, åtminstone inte med avseende på förmågan att förstå de övernaturliga sanningarna. Till och med de enklaste exempel och jämförelser var obegripliga för dem, och de vände sig till Mästaren med följande bön: *Domine, edissere nobis parabolam*. Herre, förklara liknelsen för oss. När Jesus med en metafor talar om fariséernas surdeg, uppfattar de det som att han förebrår dem för att inte ha köpt bröd.

Fattiga och okunniga. Och inte var de enkla eller rättframma heller. Trots

sin inskränkthet var de äregiriga. Många gånger grälar de om vem av dem som skulle bli störst när Kristus – enligt deras sätt att se det – skulle komma för att slutgiltigt upprätta kungariket Israel på jorden. De grälar hetsigt under den högtidliga stund då Jesus är på väg att offra sig för mänskligheten: i Nattvardssalens intimitet.

Deras tro var klen. Jesus Kristus säger det själv. De har sett honom väcka döda till liv, bota alla slags sjukdomar, mångfaldiga bröd och fiskar, lugna stormar och fördriva demoner. Den helige Petrus, som utvalts till att vara främst bland dem, är den ende som kan ge ett snabbt svar: *Du är Messias, den levande Gudens son*. Men det är en tro som han tolkar på sitt sätt, därför tar han sig friheten att sätta sig upp mot Jesus Kristus för att denne inte skall överlämna sig själv för att återlösa människorna. Och Jesus tvingas

svara honom: *Håll dig på din plats, Satan. Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors. Petrus resonerade på människors vis, kommenterar Johannes Chrysostomos, och drog slutsatsen att allt det där – Kristi lidande och död – var ovärdigt Kristus, klandervärt. Därför tillrättavisar Jesus honom och säger: Nej, att lida är inte ovärdigt mig; du anser det vara så för att du resonerar med köttsliga, mänskliga idéer.*

De där trossvaga människorna, hyste de då en särskild kärlek till Kristus? Utan tvekan älskade de honom, åtminstone i ord. Ibland låter de sig ryckas med av sin entusiasm: *Låt oss gå med för att dö med honom.* Men i sanningens stund kommer de alla att fly, utom Johannes, som verkligen älskade honom i handling. Endast denne tonåring, den yngste av apostlarna, står kvar vid korset. De

övriga kände inte denna kärlek som är lika stark som döden.

Sådana var de lärjungar som Herren utvalt. Sådana valde Kristus dem. Så uppförde de sig innan de fylldes av den helige Ande och omvandlades till Kyrkans pelare. De var vanliga människor, med brister och svagheter, större i sina ord än i sina gärningar. Och likväl kallar Jesus dem för att göra dem till människofiskare, medåterlösare, förvaltare av Guds nåd. (När Kristus går förbi, nr. 2).

2. Vilka var Jesu apostlar?

Strängt taget kan man säga att apostlarna är de tolv som kallas direkt av Jesus, som tar emot och delar hans uppdrag och är vittnen till hans ord och handlingar. Genom att ge apostlarna detta uppdrag fortsätter Kristus sin tjänst och går så långt som att säga: »Den som tar

emot er tar emot mig« (Matt 10:40; jfr Luk 10:16). Därför påminner han dem ständigt om att de behöver Sonen för att kunna fullgöra sitt uppdrag. Utan Jesus kan de inte göra någonting: »Jag är vinstocken, ni är grenarna. Om någon är kvar i mig och jag i honom bär han rik frukt: utan mig kan ni ingenting göra.« (Joh 15:5). Dessutom »i apostlarnas uppdrag ingår en del som inte kan överföras: att vara utvalda vittnen om Herrens uppståndelse och grundstenar för kyrkan« (Katolska Kyrkans katekes, nr. 860).

Å andra sidan ser vi i evangelierna att det inte bara är apostlarna som följer Jesus och är sända av honom. Vid ett tillfälle sänder han också 72 andra lärjungar: »Därefter utsåg Herren ytterligare sjuttiotvå och sände dem före sig två och två till varje stad och plats dit han själv ämnade sig« (Luk 10:1). Dessa lärjungar får av Herren i uppdrag att

predika Guds rike och bota sjuka. Vid ett annat tillfälle nämner evangeliet flera kvinnor som följde Herren under hans förkunnelse, från början till slutet av hans liv (jfr Luk 8:2-3; Matt 27:55). Efter uppståndelsen sänder Kristus dem också, tillsammans med de andra, för att förkunna evangeliet och göra »alla folk till lärjungar« (Matt 28:19). På så sätt förstår man att det att följa Jesus och den evangeliserande uppgift som följer av detta har en betydelse som inte är exklusiv för de tolv, utan som vi alla deltar i och som måste bestå till tidens slut (jfr LG, 20).

Be med den helige Josemaría

Nu sänder jag bud efter många fiskare, säger Herren, och de skall fiska dem. Så förklaras vår stora uppgift för oss: att fiska. Man talar eller skriver ibland om världen och beskriver den som ett hav, och jämförelsen rymmer en hel del

sanning. I människornas liv finns det perioder av stiltje och av storm, av lugn och av starka vindar. Ofta måste skapade varelser simma i bittert saltvatten, bland höga vågor; de rör sig i storm, deras vandring är ett sorgligt lopp, även om de förefaller glada, även om de skrattar högljutt: det är gapskratt som försöker dölja nedstämdhet och besvikelse över ett liv utan kärlek och förståelse.

Människorna slukar varandra, likt fiskarna.

Det är Guds barns uppgift att få alla människor att - i full frihet - hamna i Guds nät, för att de skall älska varandra. Om vi är kristna, måste vi bli de fiskare som profeten Jeremia beskriver med en metafor som även Jesus Kristus ofta använde sig av: *Följ mig, jag skall göra er till människofiskare*, säger han till Petrus och Andreas (*Guds vänner, nr. 259*).

Lärjungarna - skriver den helige Johannes - *förstod inte att det var han. Och Jesus frågade: Mina barn, har ni ingen fisk?* Denna familjära scen med Kristus fyller mig med glädje. Att Jesus Kristus, Gud, säger detta! Han, som numera har en förhärligad kropp! *Kasta ut nätet på högra sidan om båten, så får ni. De kastade ut nätet, och nu orkade de inte dra in det för all fisken.* Nu förstår de. *Lärjungarna* drar sig till minnes vad de så många gånger hört Mästaren säga: människofiskare, apostlar. Och de förstår att allt är möjligt, för det är han som leder fisket.

Den lärjunge som Jesus älskade sade då till Petrus: Det är Herren!

Kärleken, kärleken ser Honom på långt håll. Kärleken lägger först av alla märke till sådana finkänsliga gester. Med den fasta kärlek som den unge aposteln känner för Jesus, eftersom han älskar Kristus med all

den renhet och ömhet som finns i ett hjärta som aldrig fördärvats, utbrister han: Det är Herren!

När Simon Petrus hörde att det var Herren knöt han om sig ytterplagget, för han var inte klädd, och hoppade i vattnet. Petrus är tron. Och han kastar sig i sjön, fylld av en häpnadsväckande djärvhet. Hur långt kan vi inte komma med Johannes kärlek och Petri tro? (Guds vänner, nr. 266).

3. Möt de tolv apostlarna

Ända sedan kristendomens början har kyrkan uppmanat oss att minnas apostlarna, martyrerna och alla helgon och att åberopa deras förbön. »När kyrkan under årets lopp kommer ihåg martyrerna och andra helgon »förkunnar den påskmysteriet» i dem »som har lidit med Kristus och förhärligats med honom. Den framställer helgonen för

de troende som exempel. Helgonen drar alla genom Kristus till Fadern, och för deras förtjänsters skull utverkar kyrkan Guds välgärningar åt människorna”« (Katolska kyrkans katekes, nr 1173). Numera är det den liturgiska kalendern som fastställer datum för firandet av apostlarnas minne.

De heliga Filippus och Jakob (den yngre) firas den 3 maj. Filippos föddes i Betsaida. Han var först Johannes döparens lärjunge och följde sedan Kristus. Han är känd för sina ord »Följ med och se!« (Joh 1:46), med vilka han bjuder in Natanael att möta Jesus, »som det står om i Moses lag och hos profeterna« (Joh 1:45). Enligt många martyrologier hade han tidigare predikat evangeliet i Scizia (Mindre Asien) och senare i Lydien och Frygien (Mellanöstern), där han levde sina sista år. Jakob, son till Alfeus, en nära släkting till Herren, var ordförande för kyrkan i

Jerusalem, där han deltog i det som anses vara det första konciliet (jfr Apg 15), och dog som martyr år 62. Han anses vara författaren till ett brev i Nya testamentet.

Den helige Matthias firas den 14 maj. Han valdes av apostlarna för att ersätta Judas som vittne till Herrens uppståndelse (jfr Apg 1:15-26). Enligt traditionen predikade han först i Judéen och sedan i andra länder. Grekerna hävdar att han evangeliserade Kappadokien och Kaspiska havets kust, att han utsattes för förföljelse av barbarerna där han missionerade och att han fick martyrskapets krona i Kolchis (nu en region i Georgien) på första århundradet.

Den 29 juni firas den helige Petrus och den helige Paulus, som är viktiga pelare i kyrkan. Den helige Petrus var den apostel som Herren gjorde till kyrkans överhuvud och vi känner

honom som den förste påven. Han predikade främst för judarna och led martyrdöden i Rom. Paulus kallades av Herren till sitt apostoliska uppdrag efter sin omvändelse. Han är inte en av de tolv, utan kallas »hedningarnas apostel« på Kristi befallning: »så har Herren befallt oss: Jag har gjort dig till ett ljus för hedningarna, för att du skall bli till frälsning intill jordens yttersta gräns« (Apg 13:47). Under sina många resor predikade han evangeliet och grundade kristna församlingar i hela Romarriket. Liksom Petrus led han martyrdöden i Rom.

Den helige Thomas firas den 3 juli. Han är känd för sin otro, men också för sina ord »Min Herre och min Gud« (Joh 20:28), med vilka han var den förste som uttryckligen erkände Jesu gudomlighet och som i liturgin har accepterats som ett tecken på tro.

Enligt traditionen evangeliserade han Indien och led martyrskap.

Den helige Jakob (kallad den äldre) firas den 25 juli. Han föddes i Betsaida och var son till Sebedaios och bror till aposteln Johannes. Han var närvarande vid de viktigaste miraklerna som Herren utförde. Han dömdes till döden omkring år 42. Sedan urminnes tider har man trott att den helige Jakob förkunnade evangeliet i de mest avlägsna delarna av västvärlden. Under denna predikan, när han befann sig i Saragossa, uppenbarade sig vår Fru för honom och uppmuntrade honom att fortsätta utan att tappa modet. Efter den muslimska invasionen vördades aposteln Jakob som skyddshelgon för Spanien och dess kristna riken. Hans grav i Compostela lockar otaliga pilgrimer från hela kristenheten.

Den helige Bartolomaios firas den 24 augusti. Han identifieras med Natanael, som aposteln Filippos förde till Jesus (jfr Joh 1:45-51). Enligt traditionen, som finns med i den romerska martyrologen och hos Eusebius av Caesarea, predikade han efter Herrens himmelfärd evangeliet i Indien, där han lämnade en kopia av Matteusevangeliet på arameiska och fick martyrskapets krona. Armenisk tradition tillskriver honom också förkunnelsen av kristendomen i Kaukasus tillsammans med den helige Judas Taddaios. Båda anses vara skyddshelgon för den armeniska apostoliska kyrkan eftersom de var de första som grundade kristendomen i Armenien.^[1]

Den helige Matteus firas den 21 september. Han föddes i Kafarnaum och när Jesus kallade honom var han en skatteindrivare (jfr Matt 9:9). Han anses vara författaren till det

evangelium med vilket Nya testamentet inleds. Av de fyra evangelisterna är han den som framställs som en människa. Enligt traditionen predikade Matteus på många platser, bland annat i Etiopien, där han dog som martyrer.

De heliga Simon och Judas firas den 28 oktober. Judas, med smeknamnet Taddaios, är den apostel som vid den sista måltiden frågade Herren varför han uppenbarade sig för sina lärjungar och inte för världen (jfr Joh 14:22). Simons namn finns på elfte plats i listan över apostlarna. Vi vet att han föddes i Kana. Enligt den västerländska traditionen, som återges i den romerska liturgin, träffade han i Mesopotamien den helige Simon och båda predikade i flera år i Persien, där de blev martyrer.

Den helige Andreas firas den 30 november. Andreas, född i Betsaida,

var först Johannes döparens lärjunge, följde Kristus och presenterade honom för sin bror Petrus. Det var han och Filippos som förde några greker till Jesus (jfr Joh 12:20-22), och Andreas själv var den som berättade för Kristus att det fanns en pojke som hade några bröd och fiskar (jfr Joh 6:8-9). Enligt traditionen predikade han efter Pingst evangeliet i många regioner, främst i Grekland, där han korsfästes.

Den helige Johannes firas den 27 december. Han är känd som »Jesu älskade lärjunge« (jfr Joh 13:23), han var den ende av apostlarna som stod vid korsets fot med Jungfru Maria och andra fromma kvinnor och det var han som fick i uppdrag att ta hand om Frälsarens moder (jfr Joh 19:26). Enligt traditionen var han den yngste av de tolv apostlarna och gick ut för att evangelisera Mindre Asien. Han är den enda av apostlarna som

inte blev martyr och den enda som dog senast (i slutet av första eller början av andra århundradet). Han är känd som författare till det fjärde evangeliet i kanon, de tre brev som bär hans namn och Uppenbarelseboken. Av de fyra evangelisterna är det han som avbildas som en örn.

Be med den helige Josemaría

Beundra även hur den helige Paulus handlar. Han är fängslad för att ha kungjort Kristi lära och förlorar inte ett tillfälle till att sprida Evangeliet. Inför Festus och Agrippa tvekar han inte att uppge att *tack vare Guds hjälp ända till denna dag kan jag stå som vittne inför både hög och låg, och vad jag talar om är ingenting annat än vad profeterna och Mose har förutsagt: att Messias måste lida och att han som den förste som uppstod från de döda skulle förkunna ljuset*

*både för vårt folk och för
hedningarna.*

Aposteln håller inte tyst, han döljer inte sin tro eller sin apostoliska propaganda som hade givit upphov till hans förföljares hat: han fortsätter att kungöra alla folks frälsning. Och med ett underbart mod vänder han sig direkt till Agrippa: *Tror du på profeterna, kung Agrippa? Jag vet att du tror. När Agrippa kommenterar att det går fort för dig att få mig till kristen, svarade Paulus: Gud give att inte bara du utan alla som i dag lyssnar på mig blir sådana som jag - men utan de här bojorna.*

Var hämtade Paulus denna kraft? *Omnia possum in eo qui me confortat!*, allt förmår jag, för bara Gud ger mig denna tro, detta hopp, denna kärlek. Jag finner det mycket svårt att tro på att apostolat kan vara övernaturligt verkningsfullt, om det

inte stödjer sig på och är fast grundat på ett liv i ständigt umgänge med Herren. Mitt i arbetet, ja, mitt i hemmet, mitt på gatan, med alla de problem som uppkommer dagligen, vissa större än andra. Där, inte någon annanstans, men med hjärtat försjunket i Gud. Och då kommer våra ord, våra handlingar - till och med våra brister! - att sprida den *bonus odor Christi*, Kristi väldoft som övriga människor nödvändigtvis kommer att märka: här finns en kristen. (*Guds vänner, nr. 270 - 271*).

4. Finns det fortfarande apostlar i dag?

Det apostoliska kollegiet, ett sätt att beteckna apostlarna som en helhet, upphör när den siste av dem dör. Apostlarna såg dock till att utse efterföljare som skulle fortsätta det uppdrag som Kristus anförtrodde dem till världens ände (jfr *Lumen gentium*, 20). Vi ser exempel på detta

i Paulus brev. Timoteus och Titus installerades som biskopar i Efesus och på Kreta. »På samma sätt som det i början av det apostoliska uppdraget finns en kallelse och en sändning från den uppståndne, kommer också den successiva kallelsen och sändningen av andra att ske i Andens kraft genom det arbete som utförs av dem som redan har blivit utsedda till den apostoliska tjänsten. Detta är den väg som denna tjänst kommer att fortsätta, som från och med den andra generationen kommer att kallas den biskopliga tjänsten« (Benedictus XVI, audiens den 10 maj 2006). De som vigs till biskopar bevarar alltså det som vi kallar den apostoliska successionen, apostlarnas fortsättning under kyrkans tid.

Det som kännetecknar apostlarna är främst den pastorala uppgiften att predika, styra och förvalta sakramenten, samt att de har varit

ögonvittnen till Kristi liv (jfr 2 Petr 1:16). Även om biskoparna inte har varit ögonvittnen till Kristi liv, ärver de pastorala uppgifterna från apostlarna. »Successionen i biskopsämbetet presenteras således som en kontinuitet i den apostoliska tjänsten, en garanti för att den apostoliska traditionen, det apostoliska ordet och det apostoliska livet, som Herren har anförtrott oss, består (...) Det är Kristus som kommer till oss: i apostlarnas och deras efterföljares ord är det han som talar till oss; genom hans händer är det han som agerar i sakramenten; i deras blick är det hans blick som omsluter oss och får oss att känna oss älskade, välkomna in i Guds hjärta« (*Benedikt XVI, audiens10-V-2006. Engelska versionen*).

Å andra sidan deltar alla kristna, förutom biskoparna, i apostlarnas apostoliska uppdrag. »Hela kyrkan är apostolisk eftersom den är "sänd" till

hela världen; alla kyrkans medlemmar har del av denna sändning, om än på olika sätt« (Katolska Kyrkans Katekes, nr. 863). Att vara kristen är att göra Kristi liv till sitt eget (jfr Gal 2:20), som kom för att föra alla till sanningen (jfr Joh 18:37). »De unga är kallade att vara evangeliets vittnen varhelst de befinner sig genom sitt sätt att vara, fyllda med Kristi kärlek« (påven Franciskus, Christus Vivit, nr 175). Att följa Kristus är därför redan detsamma som att acceptera det apostoliska uppdraget: »Gå ut i hela världen och förkunna evangeliet för hela skapelsen« (Mark 16:15). Som Benedikt XVI har påpekat är det upp till alla kristna att »föra människor samman i enheten i hans kärlek. Detta är vårt hopp och även vårt uppdrag: att bidra till denna universalitet, till denna sanna enhet i kulturernas rikedom, i gemenskap med vår sanna Herre Jesus Kristus«

(Benedikt XVI, audiens 22-III-2006.
Engelska versionen).

Be med den helige Josemaría

Om du skulle falla för frestelsen att fråga dig själv: »Vem tvingar mig egentligen att göra det här?«, skulle jag svara dig att den som tvingar – ber – dig är Kristus själv. *Skörden är stor men arbetarna få. Be därför skördens herre att han sänder ut arbetare till sin skörd.* Dra inte några bekväma slutsatser: »Jag duger inte, det finns andra som kan göra det här; sådana här uppgifter är inte någonting för mig«. Nej, det finns inte några andra som kan göra det här; om du kan säga så, så kan alla andra göra det också. Kristi bön är riktad till alla kristna, till varje kristen. Ingen är undantagen på grund av sin ålder, sin hälsa eller sitt yrke. Det finns inga ursäkter som håller. Antingen ger vi frukt i form

av apostolat, eller så kommer vår tro att vara steril (*Guds vänner, nr. 272*).

Vi betraktar mysteriet om den enda, heliga, katolska och apostoliska kyrkan. Det är dags att fråga oss själva: delar jag Kristi iver för själarna, ber jag för denna kyrka, som jag är en del av, där jag ska utföra ett särskilt uppdrag som ingen annan kan göra åt mig? Att vara med i kyrkan är redan mycket, men det räcker inte. Vi måste vara kyrka, för vår mor får aldrig vara en främling, en utomstående, en främling i våra djupaste tankar.

Här avslutar vi dessa överväganden om kyrkans fyra egenskaper. Med Herrens hjälp kommer de att ha inpräntats i våra själar och vi kommer att bli bekräftade i ett klart, säkert och gudomligt kriterium för att älska denna heliga moder mer, som har fört oss till nådens liv och som dag efter dag ger oss näring med

en outtömlig omsorg. (*Amar a la Iglesia*, 33)

^[1] San Bartolomé APÓSTOL - 24 de agosto. Primeros Cristianos. (2018, agosto 23)

Bild: Patrick Schneider
Unsplash

---

pdf | Dokument automatiskt skapad från <https://opusdei.org/sv-se/article/vilka-var-jesu-apostlar/> (2025-03-27)